

**UCHWAŁA NR XXIX/236/12
RADY MIASTA KOŚCIERZYNA**

z dnia 30 maja 2012 r.

w sprawie przyjęcia i wdrożenia Programu Aktywności lokalnej "NIBUR" dla miasta Kościerzyna na rok 2012

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. nr 175. poz. 1362 z późn. zm.)

§ 1. Przyjmuje się do realizacji PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ „NIBUR” DLA MIASTA KOŚCIERZYNA NA ROK 2012, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kościerzyna oraz Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Kościerzyna

Piotr Słomiński

Uzasadnienie

Jednym z narzędzi jakie mogą zostać zastosowane w projektach ops i pcpwr podczas realizacji projektów systemowych jest Program Aktywności Lokalnej, który zgodnie z Zasadami przygotowania i rozliczenia projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej w ramach Poddziałania 7.1.1 i powiatowe centra pomocy rodzinie w ramach Poddziałania 7.1.2 POKL – Priorytet VII – Promocja integracji społecznej. Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do ludzi mieszkających na pewnej przestrzeni: dzielnicy, osiedlu, ulicy. Może to też być np. środowisko grupy zawodowej czy grupy społecznej. W ramach programu przewiduje się zastosowanie środowiskowej pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym. Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej jest praca z grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu – wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem. Realizacja programu "NIBUR", przeznaczonego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, wesprze i zmotywuje osoby doświadczające takiej przemocy do zmiany własnej sytuacji życiowej. Pomoże w uzyskaniu wsparcia ze strony placówek pomocowych i interwencyjnych działających na terenie miasta. Emocjonalnie i społecznie wesprze osoby poszkodowane. Pozwoli na przywrócenie osób wykluczonych społecznie do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Umożliwi nabycie oraz doskonalenie umiejętności psychospołecznych i zawodowych. Zmotywuje do podejmowania działań mających na celu przerwanie przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego.

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

„NIBUR”

DLA MIASTA KOŚCIERZYNA

na rok 2012

**REALIZOWANY W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ
W KOŚCIERZYNIE
PRZEWIDZIANY DO REALIZACJI W RAMACH PROJEKTU
SYSTEMOWEGO**

**WSPÓŁFINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW
EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W RAMACH
PO KL PRIORYTET VII DZIAŁANIE 7.1 PODDZIAŁANIE 7.1.1**

MOPS – MOŻNA OWSZEM POMÓC SOBIE

Spis treści:

I Wprowadzenie	1
II Cele oraz przewidywane rezultaty	2
III Ocena zasobów niezbędnych do uzyskania założonych celów	4
A. Zasoby wewnętrzne.....	4
B. Zasoby zewnętrzne.....	4
IV Szczegółowy opis planowanych działań	5
V Czas trwania programu i harmonogram realizacji poszczególnych działań...7	
VI Budżet przewidziany na realizację programu z podziałem na poszczególne kategorie wydatków	8
VII Podział odpowiedzialności za realizację poszczególnych części składowych programu	9
VIII Realizatorzy	9
IX Źródła finansowania programu	9
X Uzasadnienie realizacji programu	9

I Wprowadzenie

Program Aktywności Lokalnej „NIBUR” dla osób doświadczających przemocy w rodzinie

Dokument ten stanowi uzupełnienie Strategii Polityki Społecznej w Mieście Kościerzyna na lata 2005 – 2013 oraz Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej Powiatu Kościerskiego na lata 2007-2015.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w wojewódzkich, jak i ogólnopolskich dokumentach strategicznych, takich jak m.in.:

- STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO,
- STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO DO 2013r.,
- WYCIĄG Z PLANU DZIAŁANIA NA ROK 2012 DLA PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI, PRIORYTET VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ,
- STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013 (Dokument towarzyszący realizacji Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013),
- STRATEGIA ROZWOJU KRAJU NA LATA 2007 - 2015 ,
- NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI,
- NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU NA LATA 2007 – 2013,
- STRATEGIA WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO NA LATA 2007-2013, MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ,
- NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI,
- PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007–2013.

Program Aktywności Lokalnej (PAL) „NIBUR” zakłada działania na rzecz środowiska lokalnego na terenie Miasta Kościerzyna w szczególności wobec rodzin i osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Program „NIBUR” jest częścią realizowanego od 2008r. projektu systemowego MOPS Można Owszem Pomóc Sobie realizowanego z Programu Operacyjnego Kapitał

Ludzki, Priorytet VII, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Jest to nowe działanie, którego do tej pory nie praktykowano w Kościerzynie na tak szeroką skalę. Nie realizowano bowiem tak złożonych i kompleksowych programów na rzecz osób i rodzin doświadczających przemocy. W projekcie wezmą udział Beneficjenci Ostateczni – 9 osób - kobiet i ich otoczenie zamieszkujące w Kościerzynie. Skupienie się i poświęcenie uwagi na trudnym, wstydlwym problemie jest odpowiedzią na potrzeby osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

II Cele oraz przewidywane rezultaty

Celem Programu Aktywności Lokalnej „NIBUR” jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu, wsparcie oraz podniesienie kompetencji społecznych osób z Kościerzyny doświadczających przemocy w rodzinie.

Celami szczegółowymi projektu są:

- wsparcie i stabilizacja emocjonalna ofiar przemocy;
- zwiększenie świadomości własnych praw i przywilejów, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;
- aktywna integracja, wytworzenie poczucia wspólnoty pomiędzy osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie,
- odbudowanie więzi społecznych w atmosferze zrozumienia, pełnej akceptacji i wsparcia pomiędzy uczestnikami projektu;
- zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych w przypadku osób pozostających poza rynkiem pracy;
- ukierunkowanie na działania prowadzące do przerwania przemocy;
- modelowanie rozwiązań prowadzących do przerwania przemocy i aktywnym przeciwdziałaniu problemom alkoholowym w rodzinie poprzez edukację oraz wymianę doświadczeń uczestników;
- ukierunkowanie na aktywne korzystanie ze specjalistycznego wsparcia, rozeznanie w zadaniach poszczególnych jednostek pomocowych i interwencyjnych.

Twardymi rezultatami projektu będą:

- grupowe konsultacje z przedstawicielem pomocy społecznej – 2h;

- grupowe konsultacje z policjantem dzielnicowym – 2 h;
- grupowe konsultacje z terapeutą uzależnień – 2h;
- grupowe konsultacje z przedstawicielem służb medycznych – 2h;
- grupowe konsultacje z prawnikiem – 2h;
- uczestnictwo w grupie samopomocowej – 42h;
- kurs komputerowy dla 9 osób (c.a. 100 godzin),
- 18 godzin spotkań indywidualnych ze specjalistami różnych dziedzin (lekarz, prawnik, kurator, policjant, itp.),
- uczestnictwo w wyjazdowym warsztacie psychologicznym edukacyjno-treningowym,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysie emocjonalnym –16 h.

Miękkie rezultaty w odniesieniu do planowanych działań to:

- podniesienie samooceny, wiedzy na temat własnych zasobów i możliwości;
- zwiększenie poczucia własnej wartości oraz skuteczności;
- zwiększenie motywacji osobistej do pozytywnych zmian;
- zwiększenie decyzyjności i samostanowienia osób doświadczających przemocy,
- uzyskanie emocjonalnego wsparcia, zmniejszenie poczucia osamotnienia w problemach,
- nabycie wiedzy na temat psychologicznych mechanizmów przemocy, metod ubezwłasnowolniania ofiary przez sprawcę;
- przeniesienie poczucia odpowiedzialności uczestników za przemoc w rodzinie z ofiary na sprawcę;
- nabycie wiedzy prawnej na temat odpowiedzialności karnej sprawcy i ochrony ofiary przemocy w rodzinie;
- zwiększenie wiedzy na temat źródeł profesjonalnego wsparcia terapeutycznego dla osób uwikłanych w sytuacje przemocy w rodzinie;
- w przypadku osób bezrobotnych nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy i zdobycie zawodu.
- nabycie przekonania o przynależności do środowiska lokalnego, zniwelowanie poczucia wyobcowania,
- nabycie umiejętności komunikacji;
- zwiększenie świadomości społecznej poprzez obcowanie z kulturą i tradycją.

Tak sprecyzowane rezultaty pozwolą na zrealizowanie założonego przez nas celu.

III Ocena zasobów niezbędnych do uzyskania założonych celów

Program Aktywności Lokalnej realizowany będzie przy pomocy zasobów wewnętrznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wykorzystane zostaną również zasoby zewnętrzne.

A. Zasoby wewnętrzne

PAL realizować będą pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie przy ulicy Brzechwy 5. Możliwa część zaplanowanych do realizacji zadań będzie przeprowadzona w siedzibie Ośrodka.

Zasoby kadrowe ośrodka stanowi grupa pracowników socjalnych pracujących w swoich rejonach opiekuńczych, a także specjaliści i konsultanci, którzy realizują szeroko rozumianą pomoc o charakterze niematerialnym i posiadają doświadczenie w organizowaniu i prowadzeniu działań możliwych do realizacji w ramach PAL.

Koordynatorem PAL zostanie kierownik sekcji do spraw aktywizacji środowiska lokalnego – pracownik etatowy Ośrodka, który jednocześnie będzie też sprawował pieczę nad całym projektem systemowym realizowanym w 2012 roku. Bezpośrednim opiekunem i organizatorem PAL zostanie pracownik socjalny – etatowy pracownik Ośrodka.

Zespół realizujący program PAL będzie korzystać z wyposażenia siedziby Ośrodka – miejsc pracy poszczególnych pracowników (biurka, fotele, krzesła, szafy na akta, komputery z drukarkami, kserokopiarka, telefony, fax, aparat cyfrowy, rzutnik multimedialny) oraz ze sprzętu, który zostanie nabyty ze środków dotacji.

B. Zasoby zewnętrzne

Wyjazdowy warsztat psychologiczny o charakterze edukacyjno – treningowym zostanie przeprowadzony w Zielonej Szkole w Schodnie.

Realizacja poszczególnych etapów Programu zostanie zlecona specjalistom: psychologowi, doradcy zawodowemu, prawnikowi, terapeutce uzależnień, którzy nie są etatowymi pracownikami MOPS.

IV Szczegółowy opis planowanych działań

Program Aktywności Lokalnej realizowany będzie przy pomocy:

1. Środowiskowej pracy socjalnej - środowiskowa praca socjalna w ramach programu aktywności lokalnej - jest działaniem realizowanym przez pracownika socjalnego lub inną osobę, mającym na celu pomoc osobom i rodzinom w środowisku we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
2. Instrumentów aktywnej integracji - zespół instrumentów o charakterze aktywizacyjnym, opisanych w pkt. 5.2 Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013;
3. Działań o charakterze środowiskowym, które w programie aktywności lokalnej są inicjatywami integracyjnymi obejmującymi:
 - przygotowanie i wsparcie działań indywidualnych i programów środowiskowych np. spotkania z grupami docelowymi, wydanie publikacji;
 - edukację społeczną i obywatelską, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców;
 - organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym czy turystycznym;
 - inne instrumenty działania o charakterze integracyjnym wynikające np. z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (rozdział 85154), o przeciwdziałaniu narkomanii (rozdział 85153), rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (rozdział 85311, 85324);

Program przewiduje realizację szczegółowo zaplanowanych działań dla określonej grupy odbiorców. Beneficjentami ostatecznymi jest grupa 9 kobiet z Kościerzyny doświadczających przemocy w rodzinie.

Beneficjentki stanowią grupę osób w wieku od 39 do 54 r. ż. Posiadają w przewadze wykształcenie ponadgimnazjalne – głównie zawodowe.

Są to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym przede wszystkim z powodu trudności z jakimi muszą się zmagać w swoim środowisku rodzinnym oraz ze względu na pojawiające się, w efekcie doświadczania przemocy, blokady psychiczne.

Poza tym specyfika funkcjonowania rodzin, w których istnieje przemoc w początkowej fazie powoduje izolację ofiar, natomiast w późniejszych etapach wykluczenie społeczne.

Działania realizowane będą w miesiącach od maja do grudnia 2012 roku zgodnie z harmonogramem realizacji i wydatków zamieszczonym w punkcie V.

VI Szacunkowy budżet przewidziany na realizację programu z podziałem na poszczególne kategorie wydatków

	NAZWA ZADANIA	Przewidywany koszt całkowity w zł	Z tego z wnioskowanej dotacji w zł	Z tego ze środków własnych w zł
PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ „NIBUR”	1. DZIAŁANIA W RAMACH PAL „NIBUR”			
	1.1 SPOTKANIA W GRUPIE SAMOPOMOCOWEJ – grupa wsparcia pod kierunkiem psychologa – 2 spotkania miesięcznie przez 7 miesięcy (instrument aktywizacji społecznej – organizacja i finansowanie uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych)	2 730,00	2 730,00	
	1.2 KONSULTACJE ZE SPECJALISTAMI–INDYWIDUALNIE I W GRUPACH (instrument aktywizacji społecznej – organizacja i finansowanie poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, mediacji rodzinnej, oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, służące przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy)	1 820,00	1 820,00	
	1.3 WYJAZDOWY WARSZTAT KOMPETENCJI PSYCHOSPOŁECZNYCH (instrument aktywizacji społecznej – organizowanie i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych)	3 100,00	3 100,00	
	1.4 KURS ZAWODOWY– (skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową)	2 600,00	2 600,00	
	1.5 KURSY PODSTAWY OBSŁUGI KOMPUTERA – (skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową)	10 075,00	10 075,00	
	1.6 KONSULTACJE Z DORADCĄ ZAWODOWYM DLA OS. REALIZUJĄCYCH KURS ZAWODOWY – (usługi wspierające aktywizację zawodową, organizacja i finansowanie usług wspierających w tym: trenera pracy, doradcy zawodowego)	65,00	65,00	
	1.7 POCZĘSTUNEK PODANY PODCZAS SPOTKAŃ	1 710,00	1 710,00	
	1.8 BADANIA MEDYCZYNY PRACY	400,00	400,00	
	2. DZIAŁANIA O CHARAKTERZE ŚRODOWISKOWYM (nie stanowiące bezpośrednich kosztów PAL; są odrębnym zadaniem w Projekcie przewidzianym dla wszystkich BO projektu)			
	2.1 wyjazd do teatru	947,00	947,00	
	2.2 spotkania integracyjne przy MOPS	1 657,00	1 657,00	
	RAZEM:	25 104,00	25 104,00	

Powyższe wyliczenie jest wstępnym przeliczeniem kosztów realizacji PAL, na który składają się dwa zadania w projekcie: Aktywna Integracja – PAL oraz Działania o Charakterze Środowiskowym, które w powyższym wyliczeniu są wyodrębnioną częścią przewidzianą dla tej grupy odbiorców, dlatego też pozycje wykazane w pkt. 2 należy odjąć od ogólnej kwoty programu.

VII Podział odpowiedzialności za realizację poszczególnych części składowych programu

Za realizację poszczególnych etapów programu PAL „NIBUR” będzie odpowiedzialny Zespół Projektowy powołany do całościowego zarządzania projektem MOPS – Można Owszem Pomóc Sobie, w ramach którego przygotowany został PAL.

VIII Realizatorzy

Realizatorem zadań Programu Aktywności Lokalnej jest:

- Urząd Miasta Kościerzyna
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Powiatowy Urząd Pracy

IX Źródła finansowania programu

Realizację zadań programu zamierzamy finansować:

- ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego
- ze środków funduszy strukturalnych – Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

X Uzasadnienie realizacji programu

Realizacja programu NIBUR wesprze i zmotywuje osoby doświadczające przemocy w rodzinie do zmiany własnej sytuacji życiowej. Pomoże w uzyskaniu wsparcia ze strony placówek pomocowych i interwencyjnych działających na terenie miasta. Emocjonalnie i społecznie wesprze osoby poszkodowane. Pozwoli na przywrócenie osób wykluczonych społecznie do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Umożliwi nabycie oraz doskonalenie umiejętności psychospołecznych i zawodowych. Zmotywuje do podejmowania działań mających na celu przerwanie przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego.

W Kościerzynie nie prowadzono dotychczas tak kompleksowych i zintegrowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wiele placówek oferuje

specjalistyczną pomoc, w zakresie swojej działalności, jednak ofiary nie orientując się w kompetencjach poszczególnych służb oczekują od nich nieadekwatnej pomocy. W konsekwencji czują się zagubione i zniechęcone.

Powyższy projekt zakłada zapoznanie beneficjentów z działalnością, zakresem obowiązków i możliwości placówek poprzez bezpośrednie konsultacje z ich przedstawicielami. Pośrednio przełamuje bariery i stereotypy związane z poszczególnymi zawodami (jak np. pracownik socjalny, psycholog czy policjant), które utrudniają zgłoszenie się po pomoc.

Uczestnicy projektu nabędą umiejętności przydatne nie tylko w zmianie własnej sytuacji życiowej, ale również staną się przykładem w środowisku lokalnym. Nabywając nowe kompetencje staną się źródłem wiedzy oraz wsparciem dla osób z tym samym problemem.

Specyfika funkcjonowania rodzin, w których istnieje przemoc w początkowej fazie powoduje izolację ofiar, natomiast w późniejszych etapach wykluczenie społeczne. Powrót do aktywnego funkcjonowania społecznego jest dla tych osób niezwykle trudny. Grupa wsparcia jest swoistym inkubatorem, w którym bez narażenia na krytykę, przy pełnej akceptacji własnych uczuć i poglądów, odbudowuje się zaufanie oraz poczucie własnej wartości. W Kościerzynie nie ma obecnie takiej grupy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Jest to swoista forma pomocy, której nie jest w stanie zastąpić żadna inna oferowana w naszym mieście, ponieważ we własnym gronie osoby pokrzywdzone doznają poczucia całkowitego zrozumienia i wspólnoty. Przemoc w rodzinie nadal jest tematem tabu. Grupa wsparcia jest często pierwszym miejscem, w którym osoby te potrafią się otworzyć, swobodnie rozmawiać o swoich problemach. Mają również doskonałą możliwość zastosowania nabytych w procesie terapeutycznym umiejętności społecznych.

Wychodząc naprzeciw potrzebom beneficjentów stworzono edukacyjno-treningowy warsztat psychologiczny, na którym doskonalone będą umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. W Kościerzynie nie ma możliwości skorzystania przez osoby doświadczające przemocy z tak dostosowanej do potrzeb, specjalistycznej grupowej formy wsparcia.

Program Aktywności Lokalnej „NIBUR” dla grupy osób doświadczających przemocy w rodzinie wypełnia braki, a zarazem integruje działania pomocowe. Jest w pełni dostosowany do potrzeb osób, do których jest skierowany. Indywidualizacja doboru form pomocy pomaga w rozwiązywaniu towarzyszących problemów jak alkoholizm, bezrobocie, problemy wychowawcze.